

Glud Museum

Museumsvej 44, Glud
DK-7130 Juelsminde
Tlf.: +45 7568 3082
www.gludmuseum.dk

På Holmen i Bjerre ligger et lille stykke kulturhistorie. Det drejer sig om et lille men fint og gammelt sprøjtehus. Huset er bygget i brændte tegl og fremstår med pudset og hvidkalket murværk med tegltag. Sprøjtehuset indgår i det meget fine kulturmiljø omkring den gamle bygade, kirke, kro og den fredede arrest i Bjerre.

Bjerre er fra gammel tid herredsby med fokus på de samfundsbetjenende funktioner. Netop med denne baggrund er Bjerre udpeget som et værdifuldt historisk kulturmiljø i Hedensted Kommunes kommuneplan og sprøjtehuset udgør sammen med arresten, kirken og kroen et af kulturmiljøets bærende elementer.

På landsplan estimerer Slægt og data, at der findes omtrent 44 sprøjtehuset tilbage i Danmark. Her i Hedensted Kommune har vi to fine eksemplarer, der begge indgår i historiske kulturmiljøer og med stor udsagnskraft fortæller om landsbyens liv og administration.

Sprøjtehuset dukkede op i landsbyerne da den nye brandpolitilov i 1861 pålagde kommunerne ansvaret for brandslukningsarbejdet. Tidligere var det hovedgårdene, som havde denne forpligtigelse. Med den nye lov skulle kommunerne anskaffe brandmateriel og opbevare det centralt i landsbyen i et dertil skikket lokale, hvilket førte til at der opførtes mange sprøjtehuset i perioden 1861-65.

Sprøjtehuset i Bjerre er opført ca. 1864 og indtil 2. verdenskrig stod byens brandsprøjte i sprøjtehuset. Brandsprøjten bestod af en stor vandbeholder på hjul og en manuelt betjent håndpumpe. Da brandsprøjten blev skiftet ud med noget mere moderne udstyr, blev understellet solgt til en mælkeemand på Stenderupvej. Vandbeholderen, der var af kobber, kom til Hornsyld Ølbryggeri. Kobberbeholderen befinder sig nu på Industrimuseet i Horsens, indmuret som en gruekedel.

Under 2. verdenskrig blev der opbevaret kul og andet brændsel i sprøjtehuset – til opvarmning af skolen, som lå lige overfor (nu borgerhus, børnehave og lokalarkiv).

Sprøjtehuset ligger på gammel gadejord, det lille hus strækker sig i dag over fire matrikler. Det er vigtigt for kulturmiljøet og huset, at der findes en afklaring på fremtidig brug, gerne med et almennyttigt formål, som kommer byen og området til gavn, da brug er med til at sikre bygningens bevaring. Lokale ildsjæle har renoveret bygningen, så den i dag fremtræder i fin stand.

Det er Glud Museums vurdering, at en afklaring af brugsretten til bygningen samt en udpegning af sprøjtehuset i Bjerre som bevaringsværdig i Hedensted Kommunes kommuneplan vil stille folkene bag istandsættelsen bedre i forhold til at sikre midler til såvel brug som fremtidigt vedligehold hos fx private fonde og lign. forhåbentlig til glæde for byens og egnens borgere.